

Lugupeetud Hr Urmas Reinsalu,

Pöördume Teie poole arengukoostöö valdkonnas tegutsevate organisatsioonide nimel.

Tulenevalt COVID-19 pandeemiast on sisuliselt kõigi asutuste töö Eestis oluliselt muutunud. See kehtib ka vabaühendustes, kelle töö seisneb suures osas projektipõhiste tegevuste ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Teatud osa tegevustest saab küll veebilahenduste kaudu läbi viia, kuid enamus projektitegevusi on praegu siiski ootel.

Paljud Euroopa Liidu liikmesriigid on kehtestamas leevendusmeetmeid vabaühenduste toetamiseks. Mõned riigid on ka juba otsused avalikustanud. Norra Välisministeerium on otsustanud vabastada kõik arenguabi projektide täideviijad omafinantseeringu kohustusest. USAID pikendas automaatselt kõiki käesoleva aasta projektide kestust 12 kuu võrra; vastava avalduse esitamise korral antakse 12 kuud pikendust ka juba lõppenud projektide aruandluseks.

Sellest tulenevalt soovitame kehtestada vabakonnaga koostöö puhul eriolukorra mõjude leevendamiseks järgnevad meetmed:

- **Muuta käimasolevate arengukoostöö projektide lihtsustatud korras pikendamine paindlikumaks**

Projektide pikenedamine eriolukorra jooksul on suures osas vältimatu. Hetkel on võimalik taotleda projektide pikendust lihtsustatud korras kuni kaheks kuuks; suurema pikendamise vajaduse korral on vajalik läbi viia täispikendus, kuid see lisab töökoormust nii organisatsioonidele kui ministeeriumidele. Pakume välja, et lihtsustatud projektipikenduse maksimaalne periood võiks vajadusel olla pikem kui kaks kuud. Samuti oleks mõistlik, kui lihtsustatud moel saaks projekte pikendada rohkem kui ühe korra, sest eriolukorra kulgu ja pikemaajalist mõju ei oska täna veel keegi ette näha. Projektide pikendamise lihtsustamine pakuks organisatsioonidele vajalikku paindlikkust tegevuste edukaks elluviimiseks ja hoiaks kokku ametnike aega eriolukorra vältel.

- **Vabastada projektid 20% palgafondi piirangust**

Projektide pikendamine tähendab organisatsioonide jaoks paratamatult täiendavaid kulusid tööjõule; projektide pikendamine aga täiendavat eelarvet kaasa ei too. Pakume välja, et käimasolevad projektid võiks seoses eriolukorrast tingitud pikendustega vabastada 20% palgafondi piirangust, mis tagaks vajaliku paindlikkuse projektieelarvete kohandamisel ja projektitegevuste ümberplaneerimisel.

- **Tühistada käimasolevate projektide omafinantseeringu kohustus**

Paljud käimasolevad projektid eeldavad elluviijatelt omafinantseeringut, mille tagamine võib eriolukorra jooksul organisatsioonide jaoks takistuseks osutada, kuna ootamatult tühistatud tegevused, üritused ja välissõidud on organisatsioonidele niigi vältimatuid kulusid kaasa toonud. Samuti on tulu teenivate organisatsioonide tulud märgatavalt vähenenud. Omafinantseeringu nõude ajutine tühistamine vähendaks organisatsioonide finantskoormust, võimaldaks paindlikkust COVID-19 kriisile reageerimises ja lubaks efektiivsemalt keskenduda tulemuste saavutamisele vaatamata eriolukorrale. Vastava otsuse on vastu võtnud Norra, kus 2020. aasta arengukoostööprojektide puhul omafinantseeringut ei nõuta. Sama soovitus on arengukoostöö katusorganisatsioonide poolt edastatud ka Slovakkia ja Belgia välisministeeriumidele.

- **Jätkata avatud voorude korraldamist, seda nii arengukoostöö kui teavitusprojektidele. Hoida ODA taset stabiilsena ja püüelda jätkuvalt 0.33% poole 2030. aastaks.**

Arengukoostöö on lahutamatu osa Eesti välispoliitikast ning selle tavapärase toimimine on oluline ka eriolukorra ajal ja selle lõppedes. Peame oluliseks, et avatud voorud toimuksid jätkuvalt vastavalt ministeeriumi varasematele plaanidele, hõlmates nii arengukoostöö kui teavitusprojekte. Koos paljude teiste Euroopa riikidega on Eesti võtnud eesmärgiks suunata 0.33% RKT-st arengukoostöösse hiljemalt 2030. aastaks. Soovitame jätkuvalt selle poole püüelda ja arengukoostööd prioriseerida.

Mõistame, et praegune periood on keeruline kõigi asutuste, mitte vaid vabaühenduste jaoks. Hindame kõrgelt ministeeriumi operatiivsust eriolukorra ajal ja püüdlusi ootamatult tekkinud väljakutseid lahendada. Usume, et ülalloodud leevendusmeetmed on mõistlikud ja asjakohased arengukoostöö jätkusuutlikkuse tagamise jaoks. Hea meelega oleme valmis tekkivate küsimuste üle kahepoolselt arutlema.

Lugupidamisega,

Susanna Veevo, huvikaitsespetsialist
Agne Kuimet, tegevjuht
Arengukoostöö Ümarlaud